

*Упутство за
припрему Одлуке о
буџету општине
Бор за 2017. годину
са пројекцијама за
2018. и 2019. годину*

Број: 400-1-301/2016-III-04

Општинска управа Бор
Одељење за финансије
27.7.2016. године

Садржај:

1. Поступак, динамика и субјекти припреме буџета општине Бор и предлога финансијских планова директних буџетских корисника.....	3
2. Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета општине Бор.....	4
3. Опис планиране политике општине Бор.....	5
4. Процене примања и издатака буџета општине Бор за буџетску 2017. годину и наредне две фискалне године.....	7
5. Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана буџетских корисника за 2017. и наредне две године.....	11
6. Техничке напомене у вези са попуњавањем образаца.....	19
7. Завршне одредбе	24

Поштовани,

На основу члана 31. став 1. тачка 2. подтачка 1, члана 36. и 40. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/14, 68/15-др.закон и 103/15) (у даљем тексту: Закон), достављамо Вам **Упутство за припрему Одлуке о буџету општине Бор за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину**, у складу са којим ћете израдити предлог вашег финансијског плана.

Овогодишња локална буџетска кампања почиње без усвојене Фискалне стратегије за 2017-у годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину и Упутства за припрему одлуке о буџету локалних власти за 2017. годину због тога што Влада РС и Министарство финансија нису усвојили и доставили наведена документа у Законом прописаном року (5. јул.) . Из тог разлога процес планирања буџета општине Бор започиње се на основу Фискалне стратегије за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2017. годину, као и на основу пројекције инфлације за Републику Србију од стране ММФ-а.

Упутство које Вам достављамо у прилогу, садржи основне економске

претпоставке, смернице и параметре на основу којих сте у обавези да израдите Предлог финансијског плана за 2017. годину и пројекцију финансијских планова за 2018. и 2019. годину, **али само на обрасцима линијског буџета**, обзиром да је у току усвајање нових програма и програмских активности од стране СКГО и Министарства финансија. Директни корисници буџета су одговорни да упутство са одговарајућим обрасцима доставе индиректним корисницима буџета у својој надлежности. и изврше њихово обједињавање и сачине предлог финансијског плана који ће доставити надлежном органу за финансије у задатом року .

Уколико Министарство финансија накнадно достави Упутство за припрему буџета локалних власти чије смернице битно одступају од овог упутства, Одељење за финансије ће благовремено доставити ревидирано упутство свим буџетским корисницима са новим смерницама. Такође, са усвајањем нових униформних програма и програмских активности, бићете обавештени, како бисте могли одрадити своје предлоге и на програмским обрасцима.

Предлог финансијског плана за буџетску 2017. и наредне две године треба доставити на прописаним обрасцима који су доступни на општинском сајту www.opstinabor.rs и у Одсеку за буџет.

Предлог индиректних корисника и индиректних корисника другог нивоа власти се доставља у роковима које у свом упутству пропише надлежни директни корисник, у писаном облику усвојен на Управним, Надзорним, Школским одборима и Советима месних заједница. Предлог мора бити са писаним образложењем за сваку врсту расхода и са наведеном правном основом и извором финансирања.

Рок за достављање Предлога финансијског плана за буџетску 2017. годину и наредне две године директних корисника буџетских средстава Одељењу за финансије је **15. септембар 2016. године.**

Срдачан поздрав,

Начелник Одељења за финансије

Данијела Јовановић

1. Поступак, динамика и субјекти припреме буџета општине Бор и предлога финансијских планова директних буџетских корисника

У складу са одредбама Закона, по доношењу Фискалне стратегије и Упутства за израду одлуке о буџету локалне власти од стране Републике Србије, јединице локалне самоуправе доносе Упутство за израду буџета за своје буџетске кориснике. Упутство треба да садржи следеће елементе:

1. основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета јединице локалне самоуправе;
2. опис планиране политике локалних власти;
3. процене примања и издатака буџета јединице локалне самоуправе за буџетску годину и наредне две фискалне године;
4. обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета локалних власти за буџетску годину, са пројекцијама за наредне две фискалне године;
5. смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава

- буџета локалних власти ;
6. поступак и динамику припреме буџета јединице локалне самоуправе и предлога финансијских планова директних буџетских корисника.

На основу садржаја Упутства за припрему буџета, директни буџетски корисници израђују предлог финансијског плана и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије. Предлог финансијског плана се састоји из писаног објашњења и табела које су саставни део овог упутства.

Индијектни буџетски корисници су обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет јединице локалне самоуправе. **Финансијски планови индијектних корисника буџетских средстава достављају се директним буџетским корисницима у року који одреди надлежни директни буџетски корисник и чине саставни део предлога финансијског плана директног буџетског корисника.** Предлог финансијског плана се састоји из писаног објашњења и табела које су саставни део овог упутства. Приликом попуњавања ових образаца, поред распоређивања средстава утврђених предложеним обимима, корисници планирају и расходе који се финансирају из других извора.

Предлози финансијских планова директних буџетских корисника морају бити достављени надлежном органу који руководи процесом планирања најкасније до 15.

септембра текуће буџетске године.

Локални орган управе надлежан за финансије може да тражи податке непосредно од индиректног буџетског корисника о његовом финансирању, који су неопходни за припрему нацрта одлуке о буџету.

Након што у датом року прикупи сва потребна документа и информације, локални орган управе надлежан за финансије отпочиње процедуру разматрања предлога и захтева корисника буџетских средстава. Оно се врши на основу њихове усаглашености са циљевима локалне политике утврђене Упутством, предложеним обимом њихових примања и издатака, као и анализом других података и објашњења који се налазе у предлогу финансијских планова.

Ради добијања коначног увида у обим и структуру буџетских средстава, локални орган управе надлежан за финансије сагледава садржај ревидиране Фискалне стратегије и Упутства за израду буџета локалних власти. Упутство садржи и преглед ненаменских и наменских трансфера из буџета Републике Србије појединачно за сваку јениницу локалне самоуправе у земљи. **Локални орган управе надлежан за финансирање треба да уради, а потом и достави нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу до 15. октобра текуће буџетске године.**

Извршни орган локалне власти дужан је да утврди предлог одлуке о буџету и да га локалној скупштини проследи најкасније до 1. новембра. Уколико надлежни извршни орган локалне власти не достави предлог буџета локалној скупштини, она има право да самостално припреми и донесе акт о буџету. То мора бити урађено најкасније до **20. децембра** текуће буџетске године. **Пет дана касније, локални орган управе надлежан за финансије дужан је да достави одлуку о буџету Министарству финансија.**

Имајући у виду да процес буџетирања чини важан сегмент стратешког управљања јединицом локалне самоуправе, процедуре финансијског планирања везане су за процедуре стратешког и оперативног планирања.

2. Основне економске претпоставке и смернице за припрему нацрта буџета општине Бор

На основу Фискалне стратегије за 2016. са пројекцијама за 2017. и 2018. годину, као и пројекције ММФ-а, кретање макроекономских индикатора Србије, дато је у следећој табели :

СРБИЈА	Процена 2016	Пројекција		
		2017	2018	2019
БДП, у млрд динара	4.147,0	4.377,2	4.711,6	5.273,0
БДП, годишње стопе реалног раста, %	2,5%	2,2 %	3,5%	4,0%
Инфлација, крај периода, у %	4,0%	3,9%	3,9%	4,0%

Наведени параметри су основа коју би требало да користе буџетски корисници за припрему предлога финансијских планова за 2017. годину. Међутим, због измене многих законских и подзаконских аката и будуће најаве додатних измена битног Закона о финансирању локалне самоуправе, даће се у наставку смернице према анализи буџета за шест месеци 2016.године и стања и ликвидности буџета општине Бор.

НАПОМЕНА: Обзиром да се доношење Фискалне стратегије и Упутства за припрему буџета локалне власти за 2017. и наредне две године очекује у наредном периоду, уколико се догоди да дође до одступања у величинама наведених параметара, у даљем поступку припреме буџета наведене пројекције макроекономских показатеља биће усаглашене. У складу са истим, корисници буџетских средстава биће благовремено обавештени како би извршили неопходне корекције у предлозима финансијских планова за 2017. и наредне две године.

Законом о буџетском систему утврђено је да се пројектовање прихода и расхода врши за 2017. годину и две наредне године (2018. г. и 2019. г.) Обзиром да са нивоа Републике Србије односно Министарства финансија није стигло упутство за припрему буџета локалне власти за 2017 и за две наредне године , како би смо испоштовали законске обавезе , за пројекцију у 2019. г. користимо параметре дате од стране ММФ-а, привремено до достављања наведеног упутства у поступку планирања буџета за 2017. г.

Економска политика у наредне три фискалне године, према Фискалној стратегији за 2016 са пројекцијама за 2017 и 2018., биће усмерена на:

- макроекономску стабилност,
- одржив привредни раст и развој конкурентне привреде,
- равномеран регионални развој Републике.

Приоритет **фискалне политике** биће:

- Зауостављање раста јавног дуга
- јачање правног оквира фискалне одговорности и унапређење буџетског система,
- смањивање фискалног дефицита и његово неинфлаторно финансирање,
- ниско и стабилно пореско оптерећење привреде, уз јачање пореске дисциплине,
- чврсто ограничење текуће јавне потрошње,
- повећање јавних инвестиција,

- даља рационализација јавног сектора,
- јачање фискалне дисциплине у јавним предузећима на републичком и локалном нивоу.

Смернице **монетарне политике**, према Фискалној стратегији, свде се на истицање самосталности НБС у утврђивању и вођењу монетарне политике, али и на сарадњу са Владом у утврђивању режима девизног курса и спровођења политике девизног курса. Активно ће се радити на развијању стратегије смањења високог степена евроизације који представља ризик за финансијску стабилност и ограничење за вођење монетарне политике. НБС ће наставити са спровођењем режима пливајућег девизног курса.

Све додатне информације везане за макроекономску политику земље, фискални оквир и структурне реформе у трогодишњем периоду дате су у Фискалној стратегији која се може пронаћи на сајту Министарства финансија Републике Србије (<http://www.mfin.gov.rs>).

3. Опис планиране политике општине Бор

У периоду од 2017. до 2019. године општина Бор ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област у земљи. Сходно томе, општина ће наставити са пословима:

- урбанизма и просторног планирања;
- изградње и одржавања локалне комуналне и саобраћајне инфраструктуре;
- обављања комуналних послова, као што су прикупљање и одношење смећа, управљање отпадних водама, водоснабдевање и топлификација и др.;
- одржавања и изградње јавне расвете;
- вођења бриге о зеленим површинама, локалним парковима и објектима за рекреацију;
- уређења локалног саобраћаја и јавног транспорта;
- организације културних и спортских активности и манифестација;
- установљења и рада локалних установа у култури;
- вођења политике локалног економског развоја;
- опорезивања, финансијског управљања и буџетирања;
- пружање осталих услуга грађанима и привреди у складу са Законом.

Наравно у складу са уставно-правним поретком земље, општина Бор ће обављати поверене и пренесене послове из области:

- државне управе;
- социјалне заштите;
- здравствене заштите;
- предшколског, основног и средњег образовања;
- екологије и очувања животне средине.
- рада инспекцијских служби и сл.

Поред вршења законом обавезујућих активности, општина Бор ће радити у складу са приоритетима, стратешким циљевима и програмима који су дефинисани Стратегијом одрживог развоја општине Бор за период од 2011 до 2021. године.

Сходно визији развоја у будућности општина Бор је утврдла следеће приоритете, стратешке циљеве и програме у 2017. години:

- Развој привреде и запошљавање,
- Отварање новог инвестиционог циклуса,
- Развој пољопривреде и села,
- Наставак успешне и професионалне сарадње са донаторима,
- Свеобухватна социјална заштита

- Развој културе и туризма.

Сваке године се врши ревизија капиталних пројеката кроз Одлуке о буџету и задатак ЈП Дирекције за изградњу Бора је да заједно са Општинском управом - Одељењем за привреду и друштвене делатности и осталим корисницима буџетских средстава изради Програм капиталних улагања за период 2017-2019. Осим овог предузећа и остали корисници буџетских средстава дужни су да предложе табеларно и наративно своје капиталне пројекте који би се реализовали кроз три и више година и исто доставе и ЈП Дирекцији за изградњу Бора и Одељењу за финансије.

Са аспекта финансијског менаџмента, активности у политици јавних прихода и расхода буџета општине Бор у 2017. години биће усмерене ка следећим принципима:

- Вођење фискалне политике усклађене са принципима фискалне одговорности и фискалним правилима;
- Наставак активности локалне пореске администрације на реалном обухвату и ефикасној наплати припадајућих изворних прихода
- Чврста контрола плата и рационализација запослених у јавном сектору у складу са утврђеним фискалним правилима;
- Адекватно финансирање функционисања буџетских корисника;
- Задржавање текућих расхода и то: заустављањем даљег пораста личне потрошње и материјалних издатака и наставак процеса рационалне потрошње код свих буџетских корисника;
- Финансирање капиталних пројеката у реалним могућностима;
- Контрола пословања у јавним предузећима, чији је оснивач општина Бор;
- Наставак започетих активности из претходне године на реализацији основних циљева у политици локалних јавних прихода и расхода:

- примена принципа „оперативно-техничке спремности“ инвестиција, у смислу да се у буџету могу прихватити само они захтеви корисника за инвестиционим улагањима који су у таквом степену спремности, да се са њиховом реализацијом може отпочети одмах по усвајању буџета (минимум израђен главни пројекат и доказ о решеним имовинско-правним односима);

- смањење нерационалне потрошње и повећање инвестиционе потрошње;

- финансирање израде пројектно-техничке документације за инвестиционе активности на терет буџета за све кориснике буџета;

- интензивирање потребних активности на обухвату укупне имовине општине (станови, локали, земљиште), устројавање у вези са тим потребних евиденција и њено стављање у функцију;

- примена успостављених процедура у контроли утрошка јавних прихода, нарочито средстава додељених путем конкурса;

- унапређење процеса управљања расходима, кроз јачање планске функције буџетских корисника у сагледавању и изради својих финансијских планова.

- пољопривредни буџет општине Бор, у наредном периоду обухватиће: суфинансирање набавке опреме за наводњавање, пластеника, набавку воћних садница, набавке приплодних говеда, коза и оваца, вештачко осемењавање говеда, едукацију пољопривредних произвођача, финансирање одржавања манифестација и заштиту пољопривредног земљишта.

Успостављањем нових процедура за извршавање буџета у складу са Упутством о раду трезора повећава се финансијска дисциплина буџетских корисника. Циљ успостављања ових процедура је ефикасна и фер расподела расположивих средстава буџета општине у складу са Законом и спречавање стварања обавеза мимо дозвољених апроприација. Придржавање прописаних процедура је неопходно како би корисници успели да у року измирују своје текуће обавезе али и заостале обавезе, те стога **апелујемо на све буџетске кориснике на максималну штедњу и опрезност приликом преузимања нових обавеза.**

Што се тиче међународних организација очекује се наставак сарадње са Европском комисијом, ГИЗ-ом, УНДП-ом и другима на реализацији пројеката.

Успостављањем и унапређењем планирања и расподеле средстава по програмском моделу, створиће се основ за обезбеђивање веће ефикасности и конкурентности привреде као и делотворност јавне потрошње.

Социјална помоћ грађанима ће и даље имати значајан удео у буџету општине с тим што се планира посебна пажњом на особе са инвалидитетом.

Кретање расхода у 2017. години доминантно ће бити одређено санирањем негативних утицаја кризе. У том смислу пројектоваће се смањење учешћа јавне потрошње, вршиће се исплата неизмирених обавеза, а остатак средстава усмериће се за инвестициона улагања. Ниво средстава који ће преостати за капиталне пројекте и комунални програм у директној је зависности од висине наменских републичких трансфера за 2017. годину.

Политику јавне потрошње општине чини и потрошња јавних предузећа и установа чији је оснивач општина Бор. Неопходно је у будућем периоду да се дефинишу јасни критеријуми по којима јавна предузећа и установе бирају пројекте које финансирају. Фискалном стратегијом је предвиђена чвршћа контрола расхода у јавним предузећима чије оснивач Република или локална самоуправа.

Потребна је изразито наглашена рационализација трошкова у свим јавним предузећима, поготову оних који се финансирају на име субвенција обзиром да се иде на смањење субвенција из буџета локалних самоуправа, инсистирање на изради и доношењу реалних планова и програма развоја и програма субвенција јавних предузећа.

4. Процене примања и издатака буџета општине Бор за 2017. годину

На основу примене одредби важећег Закона о финансирању локалне самоуправе, последњих измена пореских закона, првог ребаланса Одлуке о буџету општине Бор за 2016. годину и анализа које су извршене од стране Одељења за финансије Општинске управе Бор, као и према пројекцији везаној за измену Закона о финансирању локалне самоуправе, процена је да ће укупан обим буџета у наредној фискалној години бити мањи у висини од око 860 милиона динара. У наредној табели -Пројекција обима и структуре буџетских прихода, може се видети обим и структура буџетских средстава у посматраном периоду.

Смањење пројекција прихода последица је неколико фактора.

У 2016 години у односу на претходну годину, усвојен је закон о смањењу плата и зарада за 10% од нето износа за све који примају плату изнад 25.000 динара-дакле, тенденција пада овог прихода (порез на зараде) се наставља, а може доћи и до још већег смањења, обзиром да је у 2017. години, као мера штедње, најављен могућ наставак рационализације запослених у јавном. Овај приход је најважнији појединачни приход општине Бор, а пошто је у директној вези са бројем легално запослених на територији општине Бор, свака промена у запослености имаће велики утицај на буџет општине и на расподелу средстава. Најављеним изменама Закона о финансирању локалне самоуправе најављена је промена процента прерасподеле прихода од пореза на зараде, тако да уместо 80% овог прихода колико је припадао локалним самоуправама, по изменама закона припадаће 50%, што ће се на буџет општине Бор рефлектовати на смањење овог прихода око 350 милиона динара. У пројекцији порез на зараде приказан је са мањим износом, јер у лимите нису ушле плате корисника буџетских средстава и додавањем плата, увећаће се и план за порез на зараде.

Умањење је извршено и код капиталних трансфера јер је неизвесно да ли ће их бити, односно нису планирани датом пројекцијом.

Што се тиче изворних прихода, према најављеним изменама Закона о финансирању локалне самоуправе у изворне приходе локалне самоуправе додати су приходи од пореза на пренос апсолутних права и пореза на наслеђе и поклон, али су са друге стране избачени приходи: локалне комуналне таксе, накнаде за коришћење јавних добара и друге накнаде у складу са законом. Изменама закона дошло би до интегрисања накнаде за заштиту и унапређење животне средине и локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору у порез на имовину.

Изменама и допунама Закона о порезима на имовину обезбедиће се, кроз стопу амортизације и стопе пореза на имовину, надомештање изгубљених прихода од накнаде за заштиту и унапређење животне средине и локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору.

Непорески приходи (таксе, накнаде и продаја добара и услуга) зависе од тражње и привредних активности и сматрамо да ће раст ових прихода бити успоренији.

Накнада за коришћење градског грађевинског земљишта приказана је у износу измирења заосталих обавеза обвезника са каматама.

У протеклом периоду формирала су се значајна неутрошена средства која се углавном пребацују у наредни период. Уколико би, дошло до пада ликвидности и слабије наплате текућих прихода, може доћи до убрзаног трошења ових средстава и повећања фискалног дефицита. Иако утиче на укупан ниво

дефицита овако генерисан део фискалног резултата не утиче на ниво јавног дуга у тренутку његовог стварања, али може неповољно да делује на ниво ликвидности у будућности и ствара у некој мери погрешну слику о стању јавних финансија. Из наведених разлога, у пројекцији за 2017-2019. године приказани су само текући приходи и примања.

Такође, процена обима буџета за 2017. годину и наредне две године извршена је под условом да се буџет општине Бор додатно не задужује код пословних банака.

У наредној табели приказана је процена прихода и примања за 2017. годину, са пројекцијом за 2018. и 2019. годину.

Табела - Пројекција обима и структуре буџетских прихода и примања

Редни број	Назив прихода	2016	2017	2018	2019
		после првог ребаланса			
		Износ у мил. дин.	Износ у мил. дин.	Износ у мил. дин.	Износ у мил. дин.
А)	ИЗВОРНИ ПРИХОДИ	445,0	322,8	321,9	336,8
1	Порез на имовину	182,0	225,0	219,0	230,0
2	Локалне комуналне таксе	56,5	0,0	0,0	0,0
3	Накнаде за уређење и коришћење грађевинског земљишта	44,4	10,0	5,0	0,0
4	Посебна накнада за заштиту и унапређење животне средине	26,3	0,0	0,0	0,0
5	Остали изворни приходи	135,8	87,8	97,9	106,8
Б)	УСТУПЉЕНИ ПРИХОДИ	1.344,8	761,9	739,6	688,2
1	Порез на зараде	968,4	419,2	389,5	330,7
2	Порез на друге приходе	59,0	50,0	55,0	60,0
3	Порез на приходе од самосталних делатности који се плаћа према стварно оствареном приходу самоопорезивањем	30,5	16,4	17,0	17,8
4	Приходи од трансфера	231,9	227,0	227,0	227,0
5	Остали уступљени приходи	55,0	86,3	51,1	52,7
В)	ПРИМАЊА ОД ПРОДАЈЕ НЕФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ	10,0	10,7	10,7	10,7
	Укупно - само буџетска средства (без извора 13)	1.799,8	1.095,4	1.072,37	1.035,7
	Извор 13	156,0	0	0	0
	УКУПАН ОБИМ БУЏЕТА	1.955,8	1.095,4	1.072,3	1.035,7

1.816,5

У наредној табели приказана је процена расхода и издатака за 2017. годину, са пројекцијом за 2018. и 2019. годину.

Табела - Пројекција обима и структуре буџетских расхода и издатака

Економ. класифика.	Издаци	2016 после првог ребаланса Износ у мил. дин.	2017 Износ у мил. дин.	2018 Износ у мил. дин.	2019 Износ у мил. дин.
1	2	3			
410	Расходи за запослене	376,7	0	0	0
411	Плате, накнаде и додаци за запослене	292,8	0	0	0
412	Социјални доприноси (на терет послодавца)	53,0	0	0	0
414	Социјална давања запосленима	15,6	0	0	0
415	Накнаде за превоз на посао и са посла	10,5	0	0	0
416	Награде и други посебни расходи	4,8	0	0	0
420	Коришћење роба и услуга	556,9	460,5	450,0	435,8
421	Стални трошкови	202,4	199,7	202,0	203,5
422	Трошкови за пословна путовања	2,8	2,4	2,4	2,4
423	Опште услуге по уговору	98,1	72,4	70,1	69,0
424	Специјализоване услуге	28,3	24,0	23,4	22,4
425	Текуће поправке и одржавање	197,4	136,6	126,6	113,0
426	Материјали	27,9	25,4	25,5	25,5
440	Отплата камата	7,5	4,8	4,6	4,6
441	Отплата домаћих камата	0,7	0,2	0,0	0,0
444	Пратећи трошкови задуживања	6,8	4,6	4,6	4,6
450	Субвенције	303,9	241,5	229,0	210,5
451	Субвенције нефинансијским предузећима и орг.	193,5	133,0	120,5	110,5
454	Субвенције приватним предузећима	110,4	108,5	108,5	100,0
460	Трансфери осталим нивоима власти и орг.цоциј.осигурања	203,4	131,5	135,4	140,0
463	Трансфери осталим нивоима власти-школе, цос.зашт. Дотације организацијама обавезног социјалног осигурања	148,5	119,5	123,4	127,8
464	осигурања	9,2	5,4	5,4	5,4
465	Остале дотације	45,5	6,6	6,6	6,6
470	Социјална заштита из буџета	95,2	82,7	83,7	83,7
472	Накнаде за социјалну заштиту из буџета	95,2	82,7	83,7	83,7
480	Остали издаци	118,7	65,8	63,8	63,8
481	Дотације невладиним организацијама	48,3	30,8	30,8	30,8
482	Порези, обавезне таксе и казне наметнуте од једног нивоа власти другом	14,6	5,7	5,7	5,7
483	Новчане казне и пенали по решењима судова	30,4	16,1	16,1	16,1
485	Накнада штете за повреду или штету нанету од држ.орг.	25,4	13,2	11,2	11,2
484	Накнада штете настале услед елементар.непогода	0	0	0	0
510	Основна средства	273,4	103,7	102,7	95,2
511	Зграде и грађевински објекти	243,2	88,6	87,6	80,1

512	Машине и опрема	16,1	11,4	11,4	11,4
513	Остале некретнине и опрема	9,0			
515	Остала основна средства	5,1	3,7	3,7	3,7
520	Залихе	0	0	0	0
523	Робе залихе за даљу продају	0	0	0	0
540	Земљиште	2,5	2,5	2,5	2,5
541	Земљиште	2,5	2,5	2,5	2,5
610	Отплата главнице	14,9	2,4	0,6	0
611	Отплата главнице домаћим кредиторима	14,9	2,4	0,6	0
499000	Средства резерви	2,7	0	0	0
499110	Стална резерва	1,6	0	0	0
499120	Текућа резерва	1,1	0	0	0
	Укупно - само буџетска средства (4+5+6+13)	1.955,8	1.095,4	1.072,3	1.035,7
	УКУПАН ОБИМ БУЏЕТА	1.955,8	1.095,4	1.072,3	1.035,7

Расходи и издаци који нису ушли у лимитирана средства (остали расходи и издаци), односно нису лимитирана, већ се планирају на основу инструкција овог Упутства су:

-код свих директних, индиректних корисника и индиректних корисника другог нивоа власти група 41 и група 65 која се односи на 10% разлике у плати која се уплаћује у буџет Републике Србије;

-код Раздела Скупштине општине група 48-Дотације невладиним организацијама - финансирање политичких активности, обзиром да се планира у складу са Законом и зависи од планираних пореских прихода;

- код индиректних корисника другог нивоа власти поред групе 41 и 65 и економска класификација 472. Основне и средње школе дужне су да прикажу појединачно потребу за средствима на овим економским класификацијама;

- код Раздела Општинске управе стална и текућа резерва и

-код свих корисника буџетских средстава пројекти.

Уставом Републике Србије, Законом о локалној самоуправи, Законом о буџетском систему, Законом о буџету Републике Србије, али и другим релевантним законским и подзаконским актима регулисано је који се јавни расходи финансирају из буџета општине Бор . Овде прилажемо листу неких од најважнијих закона:

- Закон о предшколском образовању и васпитању.
- Закон о основама система образовања и васпитања.
- Закон о култури.
- Закон о спорту.
- Закон о здравственој заштити и закон о здравственом осигурању.
- Закон о заштити животне средине.
- Закон о заштити ваздуха.
- Закон о заштити природе.
- Закон о управљању отпадом.
- Закон о комуналној делатности.
- Закон о јавним предузећима.
- Закон о пољопривреди и руралном развоју.
- Законотуризму.
- Закон о матичним књигама.
- Закон о финансирању политичких активности.
- Закон о јавној својини.

- Закон о јавном информисању и медијима.
- Закон о планирању и изградњи.

5. Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана буџетског корисника за буџетску годину

Обзиром да је у току разматрање нове униформне листе програма и програмских активности од стране СКГО и Министарства финансија, као и нове листе циљева и индикатора, Ваш задатак ће бити да предложите Ваше финансијске планове кроз линијски буџет, а кроз програмски буџет када се униформне листе програма и програмских активности и циљеви и индикатори усвоје од надлежних органа и доставимо Вам их. Попуњавање програмских табела дато је овим упутством, а накнадно ћете добити само табеле, униформне листе програма и програмских активности, као и листу циљева и индикатора.

Предлози финансијских планова буџетских корисника у 2017. години попуњавају се на основу достављеног обима-лимита средстава од стране Одељења за финансије. Од буџетских корисника очекује се да одговорно и у складу са својим потребама, као и могућностима укупног буџетског оквира, делотворно распореде предложени обим средстава по програмима, програмским активностима и пројектима. **Укупан збир предлога не сме да прелази укупан предложени обим-лимит средстава додељен буџетском кориснику.** Уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама који нису постојали у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, буџетски корисник је у обавези да у оквиру садржаја програма, односно програмских активности или пројекта, детаљно образложи да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбедити средства изнад лимита утврђених овим упутством. Уколико корисник има потребе за додатним програмима, текућим активностима и/или пројектима, чије остварење премашује износ предложеног обима буџетских средстава, посебно ће те програме/текуће активности/пројекте исказати као захтев за додатно финансирање програма/текуће активности/пројекта.

У процесу планирања средстава мора се поштовати исказивање прихода и примања, односно расхода и издатака на основу система јединствене буџетске класификације, у складу са стандардним класификационим оквиром утврђеним у *Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем* (Службени гласник РС, бр. 16/16 и 49/16).

Планирање, извршавање и контрола финансијског плана директног буџетског корисника вршиће се на шестом нивоу економске класификације а индиректних и индиректних корисника другог нивоа власти (школе, Регионални центар за таленте, Центар за социјални и Историјски архив) такође на шестоцифреном нивоу. Остали корисници јавних средстава (јавна предузећа, физичка култура, установе у ликвидацији...) планирају на троцифреном нивоу и достављају предлог само на обрасцима за израду програмског буџета, а јавна предузећа у оквиру програма пословања детаљније рашчланују и приказују расходе и издатке. Такође, установа у ликвидацији потребно је да исказе планска средства за извршење обавеза из ликвидације, као и у ликвидацији за 2017. годину и пројекцију за 2018. и 2019. годину, као и да предложи могући завршетак процеса ликвидације, обзиром да поступак дуго траје.

Предложени износи средстава исказују се у апсолутним износима, с тим што задње три цифре морају бити нуле.

Приликом планирања предлога финансијског плана треба имати у виду следеће параметре:

- Износ средстава потребних за исплату плата не планирати.

Обзиром на донет Закон о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 18/2016), који је ступио на снагу 9.3.2016.године а примењује се од 1.1.2017.године, осим члана 10.и чланова 37-39.Закона, који су требали већ да се примењују али нису донети потребни акти од стране Владе РС, а односе се на каталог радних места у јавном сектору и прелазне одредбе којима је уређен рок за доношење подзаконских прописа, обавезу усклађивања коефицијаната у прописима којима се уређује висина плата са Законом и усаглашавање посебних

закона, и обзиром и да се касни са актом Владе РС о максималном броју запослених у 2016.години, који нам је такође смерница за дефинисање масе за плате за одрђен број запослених у 2017.години, као и обзиром на Закон о запосленима у аутомним покрајинама и локалним самоуправама („Службени гласник РС“, број 21/2016) који је ступио на снагу 12.3.2016.године, а примењује се од 1.12.2016.године (кадровски план мора бити усаглашен са средствима буџета у 2017.години, односно са нацртом буџета у 2017.години), износ средстава потребних за плату за 2017.годину не планирају се, односно не дају се смернице за планирање овим упутством.

Потребно је попунити табелу број 4а, која ће нам служити као основ за планирање плата након инструкција Министарства финансија.

Планирање броја запослених за 2017.годину директно је повезано са претходно наведеним, и за сада се не планира, до достављања додатног упутства којим ће се дефинисати планирање масе и број запослених.

Приликом планирања предлога финансијског плана треба имати у виду да се до краја 2016.године, а у складу са Законом о буџетском систему, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства. Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених. Изузетно, број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, може бити већи од 10% укупног броја запослених, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

- У оквиру осталих расхода са групе конта 41 не могу се планирати исплате награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2017. години, као ни награде и бонусе који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Износ средстава потребних за социјална давања запослених (економска класификација 414) планирати реално.

Потребно је навести планирани број запослених (сачинити списак лица) који ће у току 2017. године остварити право на отпремнину и исказати потребу у средствима за исплату отпремнине.

Износ средстава за јубиларне награде (416) се мора прецизно и одговорно планирати код свих буџетских корисника. Потребно је да сваки буџетски корисник, у образложењу наведе списак запослених који ће у 2017. години остварити право на јубиларну награду као и потребне износе. Оним запосленима за које се у току 2017. године испостави да имају право на јубиларну награду а не налазе се на списку биће, након приложене потребне документације, исплаћена јубиларна награда стим што ће се за тај износ умањити средства на другим контима у оквиру финансијског плана буџетског корисника.

- У оквиру групе конта 42 треба сагледати могућност уштеде, односно смањења од најмање 15% у односу на 2016.годину, пре свега, у оквиру економских класификација 422 - Трошкови путовања, 423 - Услуге по уговору и 424 - Специјализоване услуге и настојати да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 - Стални трошкови). Износ средстава за сталне трошкове (економска класификација 421) планира се на основу шестомесечног извршења ових расхода у 2016. години и очекиваног нивоа сталних трошкова до краја године, увећан за пројектовану инфлацију за 2017. годину (3,9%). Поред тога, сви буџетски корисници који су потписали репрограм дуговања са ЕПС-ом у оквиру својих предлога финансијских планова обухватају преостале рате из репрограма. С обзиром на енормне трошкове електричне енергије и осталих енергената апелује се на све буџетске кориснике да осветљење, клима уређаје и грејна

тела користе максимално рационално. И даље ће се примењивати ограничења за утрошак комуникацијских услуга и плаћања овог трошка средствима из буџета општине Бор.

Како би се смањила потрошња папира и тонера за штампање (426-Материјал)у интерној комуникацији што више користити електронску пошту. Налаже се буџетским корисницима да оспособе своје званичне е-маил адресе (они који то нису учинили у 2015. и 2016. години) и да свакодневно проверавају пријемно сандуче. Такође је потребно размотрити престанак плаћања стручних публикација које нису од есенцијалне важности за рад запослених, као и престанак плаћања чланарина у удружењима и савезима које нису неопходне за рад буџетских корисника. Трошкове репрезентације (4237-трошкови репрезентације), као чисте дискреционе расходе, планирати уз максималну штедњу и одговорношћу према пореским обвезницима који издвајају значајна средства из својих кућних буџета за функционисање органа општине. И даље се из буџета општине Бор неће извршавати обавеза корисника за угоститељске услуге(4236-угоститељске услуге).

Приликом планирања расхода на име накнада за рад ангажованих ван радног односа (економска класификација 423 – Услуге по уговору) треба планирати у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, којим је уређено смањење других сталних примања. Потребно је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, привремено повремене послови и др), а све у циљу великих потреба фискалног прилагођавања.

- Средства за текуће одржавање опреме и објеката (425) планирају се по приоритетима и то до нивоа планираног у 2016. години и мање.

- Износ субвенција у 2017. години треба планирати са умањењем 5-10% у односу на Одлуку о буџету општине Бор за 2016.годину. Средства и намена **инвестиција** у Програмима пословања јавних предузећа морају бити усаглашена са средствима и наменама које се планирају у Одлуци о буџету општине за 2017. годину и одлукама других индиректних корисника буџетских средстава односно буџетског фонда за заштиту животне средине, који учествује у финансирању предвиђених инвестиција у Програмима пословања јавних предузећа за 2017. годину. Напомињемо да се неће планирати средства јавним и јавно комуналним предузећима без предложеног програма за субвенције и подсећамо да се субвенције из буџета општине могу дати само за капиталне издатке, одржавање ликвидности и обртна средства.

Јавно предузеће «Борски туристички центар» даје предлог финансијског плана, односно Програма за субвенције за 2017.годину, не и за 2018. и 2019.годину, обзиром да ће се до краја 2016.године променити статус овог предузећа. Уколико буде било потребе за додатним плановима и образложењима овог предузећа, додатним Упутством биће исто регулисано.

У овом делу Упутства наговештавамо такође и за ЈП Дирекцију за изградњу Бора, иако је ово предузеће тренутно индиректни корисник буџетских средстава, да ће се до 1.децембра 2016.године одредити статус овог предузећа и запослених, на основу Закона о буџетском систему, тако да ово предузеће доставља предлог финансијски план и за 2017.годину и наредне две, а према смерницама из овог упутства и са одређивањем статуса, предложена планирана средства овог предузећа интегрисаће се у Одлуку о буџету за 2017.годину према одређеном статусу.

- Остали расходи (група конта 48) планирају се највише у износу који је опредељен Одлуком о буџету општине Бор за 2016. годину.

- Набавку административне опреме и других основних средстава (економска класификација 512-Машине и опрема) за редован рад који се не сматрају капиталним инвестицијама у смислу вишегодишњих пројеката, потребно је планирати уз максималне уштеде - само за набавку неопходних средстава за рад. Неће се извршити плаћање из буџета општине за

набавку опреме која није планирана финансијским планом на почетку године и није прецизно наведена у образложењу. Приликом планирања набавке информисати се о свим алтернативним изворима финансирања као што су конкурси и фондови међународних организација, републичких органа и других донатора. Финансирање набавке неопходне опреме вршити из буџета општине уколико су исцрпљене све могућности финансирања из донација, спонзорства и сопствених прихода.

У складу са чланом 54. став 3. Закона сви буџетски корисници могу преузети обавезе по уговору само за капиталне пројекте у складу са предвиђеним средствима из прегледа планираних капиталних издатака буџетских корисника за текућу и наредне две буџетске године у општем делу буџета за текућу годину. Сходно наведеном, буџетски корисници који планирају реализацију капиталних пројеката морају доставити, и надлежном директном кориснику – Општинској управи уз предлог финансијског плана за 2017.годину и наредне две и ЈП Дирекцији за изградњу ради израде Програма за капитална улагања, списак капиталних пројеката са процењеном вредношћу на прописаним обрасцима - Преглед капиталних пројеката за период од 2017-2019. године, како би након разматрања, били уврштени у Одлуку о буџету за 2017. годину. Општинско веће доноси закључак о капиталним пројектима који ће бити наведени у општем делу Одлуке о буџету општине Бор. Овакво Законско решење је уведено са циљем да се спречи самовољност руководиоца буџетских корисника приликом преузимања обавеза за капиталне пројекте без одобрења надлежног извршног органа.

Да подсетимо:

У складу са Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 93/12) издаци за капиталне пројекте се исказују за три године. Да би се ова законска одредба применила (члан 28. Закона о буџетском систему), у општем делу одлуке у буџету, општина Бор треба планиране капиталне пројекте за буџетску и наредне две године, приказати у табели (Табела 5. И 5а Преглед капиталних пројеката даје се у прилогу).

На контима групе 51, 52 и 54 планирају се средства за капиталне пројекте.

Капитални пројекти су пројекти чија реализација (извођење) траје дуже од годину дана и чији је век трајања, односно коришћења дужи од пет година. Капитални пројекти укључују вишегодишње финансирање и релативно велике издатке у садашњости, за које се очекује да ће генерисати корист односно добит у годинама након реализације.

Услед сложених и бројних процедура приликом планирања, припреме и реализације капиталних пројеката, њихово пројектовање и изградња могу по динамици реализације трајати више од годину дана, а самим тим углавном подразумевају вишегодишње издатке. Капитални пројекти утичу на будуће буџете, што захтева пажљиво планирање.

За реализацију капиталних пројеката потребни су релативно велики издаци у садашњости за које се очекује да ће генерисати корист, односно добит у годинама након реализације.

Због свега наведеног важно је планирати капиталне пројекте по годинама у оном износу који је остварив и одговоран са фискалне и економске тачке гледишта.

У складу са Законом о буџетском систему капитални издаци се исказују за три године у општем делу Одлуке о буџету локалне власти, без обзира да ли се капитални пројекти уговарају фазно по годинама или корисник преузима обавезе по уговору који захтева плаћање у више година. Приликом вишегодишњег планирања капиталних пројеката корисници полазе од:

- Општег дела одлуке о буџету локалне власти за обавезе по уговору које се односе на капиталне издатке и захтевају плаћање у више година, а које су корисници у 2016. години преузели уз сагласност надлежног извршног органа локалне власти, и дужни су да такву обавезу укључе у финансијски план у години у којој обавеза доспева у износу обавезе за ту годину и планирају по годинама у оквиру лимита на свом разделу;

- Општег дела одлуке о буџету локалне власти за капиталне пројекте за које нису преузете вишегодишње обавезе у 2016. години, корисници су у обавези да анализирају физичку и финансијску реализацију тих капиталних пројеката, у циљу ефикасније алокације средстава, као и

да укључе капиталне издатке у финансијски план и планирају по годинама у оквиру лимита на свом разделу, за пројекте чија је даља реализација оправдана. На основу урађених анализа, корисници могу одустати од пројекта чија је даља реализација неоправдана;

Такође, корисници могу планирати издатке за нове капиталне пројекте у 2017. години и наредне две године.

Корисници су у обавези да, поред издатака за вишегодишње пројекте, искажу и капиталне издатке за једногодишње пројекте, односно за пројекте чија реализација траје годину дана.

На основу свеобухватне процене потреба, потребно је да рангирате капиталне пројекте по приоритетима, у складу са усвојеним стратешким документима, водећи рачуна да приоритет у финансирању имају већ започети пројекти, чија је даља реализација оправдана.

Капитални пројекти се односе на:

1. изградњу (куповину) зграда и грађевинских објеката и објеката инфраструктуре од интереса

за локалну самоуправу;

2. унапређење односно капитално одржавање постојећих зграда и грађевинских објеката и објеката инфраструктуре од интереса за локалну самоуправу;

3. обезбеђивање земљишта;

4. пројектно планирање;

5. набавку опреме и машина чији је век трајања односно коришћења дужи од пет година.

Приликом планирања буџета капиталних пројеката за три године потребно је поред средстава из буџета локалне самоуправе, укључити и средства из других извора (донације, средства буџета Републике Србије итд.) намењена за њихову реализацију само у износу за који се процењује да ће бити повучен у тој години, имајући у виду уговором дефинисане рокове, услове и динамику повлачења средстава итд.

Корисници буџета достављају кратко образложење за сваки капитални пројекат за сваку годину посебно, и то са планираним роковима почетка и завршетка фазе припреме и фазе реализације.

Фаза припреме укључује активности на обезбеђивању земљишта, изради пројектно-техничке документације и прибављању неопходних дозвола и сагласности, односно активности неопходне за стварање услова за почетак реализације капиталног пројекта. Фаза припреме се завршава закључењем уговора, па је потребно укључити и законом прописане рокове за спровођење поступка јавне набавке.

Фаза реализације укључује активности након закључења уговора о радовима, односно набавци добара и услуга и активности у реализацији уговора, у складу са дефинисаним условима и роковима, динамичким плановима.

Потребно је укратко дати и технички опис пројекта (дужина пута, површина објекта, опрема, машине и сл.).

- Расходи који се финансирају из сопствених и осталих прихода, код корисника код којих је то могуће законски, морају бити у висини процењених сопствених прихода, односно мора постојати равнотежа између планираних прихода и расхода, тако да расходи не могу бити ни већи, ни мањи од пројектованих прихода из сопствених и осталих прихода. За кориснике је исказивање расхода који се финансирају из других извора који нису буџетски (сопствени приходи, трансфери од физичких и правних лица и слично), посебно важно, с обзиром да су у складу са Законом о буџетском систему, предвиђене посебне апропријације у Одлуци о буџету из наведених износа прихода. Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену, биће да је расход планиран у буџету. С обзиром на смањену пројекцију прихода буџетски корисници ће

неминовно морати да недостајућа средства за финансирање обезбеђују из осталих извора. Препоручује се свим буџетским корисницима да редовно прате и пријављују пројекте на основу конкурса које расписују надлежна министарства, фондови и међународне организације. Како би запослени могли да адекватно припремају предлоге пројеката за ванбуџетско финансирање и повећају шансе за одобрење истих, потребно је да темељно проуче приручнике за припрему пројеката који се финансирају из фондова Европске уније, амбасада, и других међународних организација . Приручници су лако доступни на интернету а већина њих се може бесплатно преузети са званичног веб сајта Сталне конференције градова и општина (СКГО) и сајта <http://lokalnirazvoj.rs/centar-znanja.html>.

Уколико се не може проценити тачан износ очекиваног прихода или расхода из појединог извора, тада ће се он означити са 1.000 динара.

Избор између програма, програмских активности и пројеката вршиће се уз помоћ принципа ефикасности, ефикасности и економичности трошења буџетских средстава, али и мерила која одражавају развојне приоритете и стратешке циљеве општине за период 2017 - 2019. године.

У складу са чланом 40. Закона, Одељење за финансије је одредио лимите за све буџетске кориснике који представљају највиши износ предлога финансијских планова. Сви буџетски корисници су у обавези да се придржавају утврђених лимита приликом израде предлога финансијских планова. Уколико одређени лимит није довољан за реализацију планираних програма и активности у 2017. години, буџетски корисник подноси захтев за додатна средства кроз линијски и програмски буџет, са детаљним образложењем и извором финансирања из кога ће се финансирати додатне активности.

У предстојећој табели дат је обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана за буџетску годину:

Табела - Лимити укупних расхода и издатала по корисницима за 2017 . годину и пројекција за 2018. И 2019. годину

Функција	Опис	2016	2017	2018	2019
		ОДЛУКА О БУЏЕТУ (I први ребаланс)			
1	2	у мил дин.	у мил дин.	у мил дин.	у мил дин.
		3	4	5	6
110	СКУПШТИНА ОПШТИНЕ	5,4	2,5	2,5	2,5
	УКУПНО РАЗДЕО 1	5,4	2,5	2,5	2,5
110	ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ И ОПШТИНСКО ВЕЋЕ	12,9	4,0	4,0	4,0
	УКУПНО РАЗДЕО 2	12,9	4,0	4,0	4,0
330	ОПШТИНСКО ЈАВНО ПРАВОБРАНИЛАШТВО	4,5	0,8	0,9	0,9
	УКУПНО РАЗДЕО 3	4,5	0,8	0,9	0,9
130	ОПШТИНСКА УПРАВА СА БУЏЕТСКИМ ФОНДОВИМА	1.098,7	675,4	656,7	627,4
	ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ	685,8	293,2	284,8	273,4
	ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ ДРУГОГ НИВОА ВЛАСТИ	148,5	119,5	123,4	127,5
	УКУПНО РАЗДЕО 4	1.933,0	1.088,1	1.064,9	1.028,3
	УКУПНО БУЏЕТСКА СРЕДСТВА	1.955,8	1.095,4	1.072,3	1.035,7

2.2. Средњорочни оквир расхода

Захтеви који се односе на пројекције расхода и издатака за 2018. и 2019. годину исказују се на идентичним табелама, на којима се исказују и расходи и издаци за 2017. годину, с тим што је потребно да се у наслову упише одговарајућа година.

Лимити су за 2018. и 2019. годину одређени исто као за 2017. годину, дакле смернице су по економским класификацијама исте, и код оних економских класификација где је дозвољено увећање за 3,9% за 2017. годину, за 2018. годину дозвољено је исто 3,9% а за 2019.годину планирано је дозвољено увећање за 4%.

У складу са чланом 41. став 3. Закона о буџетском систему, стручној служби за израду буџета,

односно Одсеку за буџет, директни корисници ће доставити непосредно своје предлоге према овом упутству.

Индиректни корисници, индиректни корисници другог нивоа власти (школе, Центар за социјални рад, Историјски архив и Регионални центар за таленте), и остали корисници јавних средстава (Јавна предузећа, БИЦ, председник Комисије за спорт, председник Комисије за пројекте, председник Комисије за доделу станова, Повереник за Комесаријат, ликвидациони управници, за пројекте координациони тим, Црвени крст), подносе предлоге финансијских планова директном кориснику – Општинској управи Бор.

Индиректни корисник буџетских средстава од кога стручна служба у органу управе надлежном за финансије непосредно тражи податке из овог упутства, одговоран је за његово достављање тој служби у прописаном року.

Средства за расходе и издатке за основне и средње школе, као и за центар за социјални рад, регионални центар за таленте и историјски архив, који су индиректни корисници буџета Републике Србије, у захтевима се исказују на економској класификацији 463 - Трансфери осталим нивоима власти и то 4631 – текући трансфери и 4632 – капитални трансфери. Истовремено, за ове кориснике достављају се и сводни подаци исказани према врстама расхода на б.цифреном нивоу у Табели 2 који су садржани у износу исказаном на економској класификацији 463.

Могуће је, дозвољава се, уз детаљно образложење потребе, одступање од наведених параметара за поједине расходе и планирање већег обима средстава, али је зато неопходно за неку другу врсту расхода извршити умањење.

Предлог за израду финансијског плана за 2017. годину састоји се од:

- Приходи и примања буџетских корисника по економским класификацијама (Табела 1.),
- Финансијски план (Табела 2.),
- Извори финансирања (Табела 3.),
- Плате и број запослених (Табела 4),
- Образац – Плате (Табела 4а),
- Преглед капиталних пројеката за период од 2017-2019. године (Табеле 5. и 5а) и
- Детаљно писано образложење за финансијски план рашчлањено по контима.

Директан корисник који у својој надлежности има индиректне кориснике, обавезан је да уз ово Упутство достави индиректним корисницима и индиректним корисницима другог нивоа власти и предложени обим средстава за период 2017-2019. године.

Директни корисник буџетских средстава одговоран је за благовремено достављање овог упутства и табела индиректним корисницима буџетских средстава у његовој надлежности и индиректним корисницима другог нивоа власти, као и за прикупљање финансијских планова индиректних и индиректних корисника другог нивоа власти, и њихово обједињавање. Тако обједињени финансијски планови свих индиректних корисника буџетских средстава достављају се такође у прописаном року.

Буџетски корисник доставља предлог финансијског плана расхода за 2017. годину у форми која подразумева насловну страну са називом и адресом буџетског корисника и податке достављене у прописаним табелама и на начин како је то утврђено овим упутством.

Потребно је у писаном делу истаћи специфичности и потешкоће које су биле везане за реализацију финансијских планова у претходној години како би се избегле одређене грешке у будућности.

Наглашавамо потребу за добром проценом сопствене потрошње за текуће расходе и издатке и дозвољавамо смањење обима за расходе који се у 2016. години реално неће извршити у планираном обиму, а повећање за расходе који се извршавају бржим темпом од планираног и код којих је већ познато да је дошло или ће доћи до раста, а да корисници не могу утицати на њихово смањење. **Буџетски корисник је дужан и да пружи процену ефеката нових политика и инвестиционих приоритета општине, поготово оних који се одражавају на његов рад и финансирање, као и да предложи мере штедње које ће бити саставни део Одлуке о буџету општине Бор за 2017. годину**

(нпр. ограничење угоститељских услуга...) Ово је важан сегмент комуникације буџетских корисника, Одељења за финансије и Општинског већа.

6. Техничке напомене у вези са попуњавањем прописаних образаца

Све табеле морају се доставити у штампаном облику. Штампане табеле морају имати печат и потпис функционера директног корисника буџетских средстава.

Приликом попуњавања табела треба водити рачуна о следећем:

- У табелама се попуњавају само бела поља. Такође, не попуњавају се ни колоне „Укупно“ нити ред „Свега“, обзиром да су у ове колоне већ унете формуле за збирове.
- При уношењу износа наводе се само цели динарски износи, без износа пара.
- Не уносе се зарези, односно тачке за одвајање хиљада, с обзиром да су поља форматирана тако да се ови сепаратори аутоматски додељују по уношењу цифре.
- Приликом уношења цифара, треба користити број „0“ (нула) са нумеричке тастатуре, а не слово „О“ (у том случају рачунар приликом учитавања података не препознаје унос као број).
- За сваку функцију отворити посебан документ („ископирати“ одговарајућу табелу онолико пута колико функција имате), и не додавати нове стране у постојећи документ.
- Додавати ред у обрасцима само у случају да не постоји потребан конто.

6.1 Приходи и примања буџетских корисника по економским класификацијама (Табела 1.)

- на предвиђеном месту за Шифру корисника уноси се шифра из јединственог списка буџетских корисника;
- на предвиђеном месту за Назив и Шифру функционалне класификације иста се уноси из шифарника прописаног Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем (Прилог Упутства су и шифре функционалне класификације),
- потребно је унети приходе и примања са којима буџетски корисници планирају да извршавају расходе и издатке у 2017. години и наредне две,
- у колонама „Шифра извора“ и „Опис шифре“ прво унети шифру и опис шифре прихода из буџета, прихода из Републике а затим остале приходе и примања (Прилог Упутства су шифре извора финансирања),
- у колони „правни основ остварења прихода“ унети на основу ког закона или подзаконског акта буџетски корисник остварује приходе и примања, осим за приходе из буџета,
- у колоне „Планирани износ у 2016. години“, „Циљна вредност у 2017,2018 и 2019. години“ навести податак који корисник има планиран у 2016. години и који планира да оствари у 2017., 2018. и 2019. години. Планирати и извор 13 – нераспоређен вишак прихода из ранијих година до 2016.године, али не и из 2016. године који ће се распоредити Вашим годишњим финансијским извештајима у 2017.години.

6.2. Финансијски план (Табела 2.)

- на предвиђеном месту за Шифру корисника уноси се шифра из јединственог списка буџетских

корисника;

- на предвиђеном месту за Назив и Шифру функционалне класификације уноси се иста;
- у овој табели уписују се подаци које корисник има планиран у 2016. години и које планира да оствари у 2017. години и наредне две године, рашчлањено по економском класификацијама, како из буџета општине Бор, тако и из осталих извора;
- потребно је детаљно описати сваки трошак посебан, односно сваку економску класификацију. Без описа, односно образложења, неће бити планиран износ Одлуком о буџету општине Бор. Ваше писано образложење треба да садржи податке и о организационој структури, активностима и услугама и броју запослених у директним и индиректним корисницима буџетских средстава, броју корисника и висини одређених права (на пример: просечан број корисника социјалне помоћи и како се она извршава, број ангажованих лица путем уговора о делу и разлоге њиховог ангажовања и др.), који се могу финансирати из предложеног обима средстава за 2017 годину.
- Уколико директни буџетски корисник извршава расходе у оквиру више функционалних класификација, за сваку функцију посебно наводи средства.
- Корисник буџетских средстава може тражити недостајућа средства за финансирање, ван лимитираних средстава, тако што ће морати за таква средства посебно попунити табелу 1., 2. и 3, наводећи да су у питању додатна средства. Такође потребно је писано да образложи и опише потребу финансирања, односно да да одговоре на следећа питања:
  - Да ли постоји потреба;
  - На који начин може да буде измирена;
  - Правни основ извршавања додатног расхода.

6.3. Предложени извори финансирања (Табела 3.)

- буџетски корисници би требало утврдити све изворе прихода за финансирање својих активности, укључујући и буџетска средства (у складу са буџетским ограничењима датим у Упутству за припрему буџета), сопствене изворе прихода, донације и остале изворе средстава, уколико их има.

6.4. Преглед плата и броја запослених (Табела 4а)

Табела 4а садржи полазне елементе за планирање масе средстава за плате, на основу које ћемо након смерница и упутстава Министарства финансија планирати исту.

Табелу 4а у обавези сте да доставите, у року из овог Упутства, осим у штампаном облику и путем маил-а на адресу finansije@opstinabor.rs.

6.5 Преглед капиталних пројеката за период од 2017-2019. године (Табела 5. и 5а)

У оквиру Табеле 5. - Списак капиталних пројеката потребно је навести све капиталне пројекте за које постоји реална могућност да се реализују у наредном трогодишњем периоду од стране буџетског корисника. Сходно последњим изменама Закона о буџетском систему није дозвољено преузимати обавезе за реализацију капиталних пројеката који се не налазе у општем делу Одлуке о буџету па је потребно да буџетски корисници наведу шири списак капиталних инвестиција и да у образложењу наведу приоритете за уврштавање у општи део буџета. Ово се посебно односи на јавно предузеће Дирекцију за изградњу Бора, месне заједнице и школе.

Приликом попуњавања Табеле 5а. - по изворима и контима водити рачуна да се у колони 1. - Назив капиталног пројекта налази падајућа листа пројеката који су унети у Табели 5. Не треба уписивати поновно назив пројекта већ је довољно да се изабаре из падајуће листе. На исти начин се бира и одговарајући konto и извор финансирања.

6.6. Обрасци за припрему програмског буџета

Ове обрасце корисници не попуњавају, до објаве новог Анекса 5 и програма и програмских активности, као и циљева и индикатора. Са објавом новог Анекса 5., биће Вам исти достављен као прилог нашем додатном Упутству, а овим упутством ближе је објашњено попуњавање програмских табела.

Упутство за израду програмског буџета објављено је на сајту Министарства финансија и у њему је дато детаљно образложење методологије припреме пројеката, програмских активности и програма, дефиниције основних појмова као и Анекс 5 - Униформни програми и програмске активности јединица локалне самоуправе који ће бити мењан и накнадно објављен.

По потреби, ЈЛС утврђују додатне програмске активности и пројекте у складу са својим специфичним надлежностима и својим стратешким плановима и циљевима.

Применом циљева и индикатора пружају се подаци о општим достигнућима униформних програма и програмских активности, као и статистички подаци из домена униформних програма и програмских активности.

ЈЛС имају обавезу да прате и извештавају о вредностима које се мере утврђеним униформним индикаторима, као део својих редовних обавеза извештавања. Униформност програма и програмских активности и индикатора обезбеђује да ЈЛС међусобно упореде трошкове и квалитет услуга пружених грађанима у оквиру тих програма и програмских активности. Такође, та униформност програма и програмских активности и њихова усклађеност са секторима и програмима на централном нивоу, омогућује да се спроведе финансијска анализа и прате активности корисника буџета у одређеним областима на свим нивоима власти.

У наставку су дати основни елементи које је, према Упутству за припрему програмског буџета, потребно утврдити за пројекте, програмске активности и програме.

За пројекат који се предлаже, потребно је утврдити следеће податке: 1) Програм (коме припада); 2) Шифру; 3) Назив; 4) Функцију; 5) Сврху; 6) Основ (правни основ, средњорочни план, стратегија); 7) Опис; 8) Одговорно лице; 9) Трајање (година почетка и завршетка пројекта); 10) Циљ (1–3); 11) Индикаторе (1–3) за сваки утврђени циљ; 12) Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки индикатор исхода 13) Ознаку да ли је пројекат капитални; 14) Ознаку да ли је пројекат IPA; 15) Ознаку да ли се спровођењем пројекта спроводе мере везане за поглавља преговора за приступање ЕУ; 16) Расходе и издатке који су директно везани за пројекат и изворе финансирања. Овај образац попуњавају сви директни и нидиректни корисници буџетских средстава.

За капиталне пројекте уносе се и следећи подаци: статус пројектно-техничке документације (решен или нерешен), статус имовинско-правних односа (решен или нерешен). Поред наведених података потребно је дати и процену могућих ризика и претпоставки које могу утицати на реализацију пројекта.

За пројекте ЈЛС шифра се састоји се од шифре програма коме пројекат припада и додатне четири цифре које додељују ЈЛС као први слободан редни број после бројева којима су означени претходно утврђени пројекти и програмске активности у оквиру програма. Дефиниције назива, сврхе, основе, описа, циљева и индикатора пројекта дати су у Поглављу 2. Упутства за припрему програмског буџета.

Планирање пројекта представља детаљну разраду свих параметара пројекта. Осим тога, обухвата и разраду плана активности пројекта, тј. планирање времена, као и план расподеле ресурса. На основу обавезних података које треба да садржи захтев за финансирање пројекта, креиран је образац за предлог пројекта, који се налази у прилогу овог документа .

Буџетски корисници у фази дефинисања својих пројеката којима ће се реализовати одређени циљеви, морају да рангирају пројекте по њиховој важности. С обзиром да они најчешће нису у могућности да реализују све планиране пројекте, потребно је одредити приоритете тих пројеката, па тек онда приступити њиховој реализацији. Дакле, треба извршити приоритизацију, а под њом се подразумева одлука о избору оних опција од којих се очекује да дају најефикасније и најделотворније резултате који ће довести до остварења конкретног циља. Степен приоритета пројекта може да се оцени применом одређених критеријума које треба пажљиво дефинисати и узети у обзир велики број фактора који могу утицати на редослед реализације пројеката. Неки од критеријума могу бити: законске обавезе, међународне обавезе, започети пројекти, међузависност пројеката, препоруке донатора, програми и приоритети Владе и министарстава, друштвена оцена пројекта, временски период рада, капацитети, средства, одрживост и друго.

- Активности пројекта, индикатори за сваку активност и жељени резултат за сваку активност или за групу активности.

Под активностима се подразумева низ задатака које треба обавити или низ услуга које треба обезбедити како би се реализовали очекивани резултати који воде остварењу циљева. Приликом планирања пројекта веома је битно детаљно разрадити план активности. Планом се утврђује хронолошки и логички редослед спровођења активности. За сваку активност потребно је одредити датум почетка, датум завршетка и трајање које може бити изражено у данима, месецима....

Активности су основа за израду финансијског плана буџета. За сваку активност се тачно утврђују неопходни ресурси (људски и материјални) потребни за њено извршење, и сви утврђени ресурси изражавају се висином неопходних финансијских средстава за обављање активности (буџетирање).

НАПОМЕНА: активности морају да буду у функцији остварења резултата и посредно циљева. Уколико неке активности не доприносе остварењу ни краткорочних ни средњорочних циљева, онда су оне сувишне, а ресурси који су ангажовани за њихово спровођење морају бити преусмерени.

- Ризици у реализацији пројекта

Ризик је својствен сваком пројекту и представља могућност да се циљ/циљеви пројекта не постигну због тога што се нешто непредвиђено деси. Они представљају потенцијалне сметње при спровођењу активности и реализацији пројекта и морају се узети у обзир при планирању пројекта. Нарочито су важни ризици екстерног карактера на које буџетски корисници немају директан утицај. Екстерни ризици обухватају ризичне догађаје који се јављају као последица промена у окружењу: политичких, економских, демографских итд. Идентификација потенцијалних ризика врши се на основу претходних личних искустава али и искустава других пројеката унутар организације и из окружења. Дobar увид у потенцијалне ризике је основа за управљање ризиком у оквиру кога се може вршити планирање реакција, тј. планирање одговора на ризик. Могуће реакције су: игнорисање ризика, подношење ризика, смањивање ризика, пребацивање ризика и подела ризика. Треба нагласити да се фазе идентификације и анализе ризичних догађаја врше не само у фази планирања, већ током целе реализације пројекта.

За програмску активност која се предлаже, потребно је утврдити и следеће податке: 1) Програм (коме припада); 2) Шифру; 3) Назив; 4) Функцију; 5) Сврху; 6) Основ (правни основ, средњорочни план, стратегија); 7) Опис; 8) Одговорно лице; 9) Циљ (1–3); 10) Индикаторе исхода и/или индикаторе излазних резултата (1–3) за сваки утврђени циљ; 11) Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки индикатор исхода; 12) Ознаку да ли програмска активност укључује мере везане за поглавља преговора о приступању ЕУ; 13) Расходе и издатке који су директно везани за програмску активност и изворе финансирања. На основу обавезних података које треба да садржи захтев за финансирање програмске активности, креиран је образац за предлог програмске активности кога попуњавају сви директни и индиректни корисници који директно реализују програмске активности дефинисане у процесу припреме буџета за 2017.годину и наредне две. У пољу «циљ», треба дефинисати циљеве који су у директној вези са циљем програма. Неопходно је да индиректни корисник, за исту програмску активност, заједно са директним корисником дефинишу циљ и индикаторе који ће се пратити код свих индиректних буџетских корисника који реализују исту програмску активност. Уколико корисник има потребу за додатним средствима, отвара нови образац програмске активности – захтев за додатним средствима и колико захтева за додатним средствима има толико ће и табела програмских активности-захтев за додатним средствима попуњавати.

За програм који се утврђује, потребно је утврдити и следеће податке: 1) Сектор (коме припада); 2) Шифру; 3) Назив; 4) Сврху; 5) Основ (правни основ, средњорочни план, стратегија); 6) Опис; 7) Одговорно лице; 8) Циљ (1–5); 9) Индикаторе исхода: (1–3 за сваки циљ) 10) Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки индикатор исхода; 11) Списак корисника буџета који спроводе програм; 12) Списак програмских активности и пројеката унутар програма.

На основу обавезних података које треба да садржи програм, креиран је образац за предлог програма, који се налази у прилогу овог документа. Циљеве, индикаторе, листу програмских активности/пројеката и изворе финансирања програма дефинише надлежни директни буџетски корисник, уважавајући и достављене предлоге програмских активности и пројеката од стране индиректних буџетских корисника.

У „Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем“ дата је дефиниција програма: „програм је у надлежности само једног корисника буџетских средстава, има јасно одређене специфичне циљеве и показатеље успешности и делотворности који доприносе остварењу општих циљева главног програма“.

Према Смерницама Владе РС, програм се изводи преко једне или више усклађених програмских активности/пројеката који су усмерени ка постизању циља програма. Планирање и израда програма везују се за директног корисника буџетских средстава, што практично значи да директни корисник израђује и попуњава образац програма који садржи одобрене пројекте и програмске активности које су достављали индиректни корисници, водећи рачуна о утврђеним лимитима који су дефинисани овим упутством. За исту програмску активност коју реализују више буџетских корисника (као што су установе у култури, образовању, месне заједнице и.т.д.), треба збирно унети планирани износ који чини збир појединачних износа те програмске активности код индиректних корисника. Извори финансирања се такође приказују збирно.

7. Завршне одредбе

Сви буџетски корисници имају обавезу да планирају средства за потрошњу у складу са својим надлежностима, тј. дјелокругом својих активности које су прописане законским одредбама из њихове надлежности.

Исто тако, сви буџетски корисници, који имају планиране донације, у својим буџетским захтевима требају да наведу законску и другу регулативу на основу које планирају исте, те да образложе њихову намену. Приликом планирања буџетских расхода и издатака за наредну годину неопходно би било планирати посебне буџетске ставке у циљу планирања наменског трошења средстава из прихода који се остварују по посебним прописима. Уколико законске одредбе то предвиђају, потребно је усвојити посебне програме за трошење ових средстава.

Напомињемо свим буџетским корисницима да је неопходно да се придржавају инструкција датих у овом Упутству.

Приликом планирања буџета, сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње. У оквиру ограничених средстава, буџетски корисници као приоритет треба да планирају законске и уговорене обавезе (плате, накнаде, закључене уговоре, преузете обавезе и сл.).

Нарочито скрећемо пажњу да је због реалног, истинитог и суштински исправног планирања активности свих корисника буџета општине Бор потребно да се у буџетском захтеву ставке расхода детаљно писмено образложе, како би буџет општине за 2017. и наредне две године био усклађен са „Правилником о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем (“Сл. гласник Републике Србије”, бр. 16/16 и 49/16).

Сви буџетски корисници, дужни су да доставе захтеве за буџетским средствима за 2017. и наредне две године годину на начин предвиђен овим Упутством. За непоштовање буџетских ограничења и садржаја буџетског захтева, као и рокова за израду и достављање захтева, предвиђене су санкције у складу са чланом 103. Закона о буџетском систему.

На званичној интернет презентацији општине www.opstinabor.rs можете преузети Табеле, које су прилог Упутства, за попуњавање у електронском облику.

Начелник Одељења за финансије

Данијела Јовановић